

BWYDO CYFIAWNDER **Argymhellion**

Argymhellion

Mae'r argymhellion hyn yn deillio o sgysiau ag unigolion yn y system fwyd, gyda phwyslais ar leisiau wedi'u hymyleiddio a'u hileiddio sy'n gweithio yn y sector bwyd cynaliadwy. Fel y nodwyd ar ddechrau'r Adnodd Bwydo Cyfiawnder, ni fwriadwyd i'r rhestr hon fod yn ganllawiau cynhwysfawr ar Gyfiawnder, Tegwch, Amrywiaeth a Chynhwysiant (JEDI) neu ymdrechion gwrth-hiliaeth. Yn hytrach, mae'n fan cychwyn – sy'n cynnig syniadau ac ystyriaethau allweddol i ysbrydoli myfyrio dyfnach a gweithredu. I'r sawl sy'n chwilio am strategaethau a fframweithiau mwy cynhwysfawr, rydym wedi cynnwys rhestr yn yr Adnoddau sy'n dangos llwybrau manwl ar gyfer newid ystyrlon.

1. Rhoi lle canolog i degwch, cyfiawnder, a gwrth-hiliaeth

Herio braint gymdeithasol mewn mudiadau bwyd: Chwalu rhwystrau systemig a sicrhau bod lleisiau sydd wedi'u hymyleiddio'n cael blaenoriaeth mewn rolau penderfynu ac arweinyddiaeth.

Dysgu parhaus: Mabwysiadu addysg, myfyrio ac atebolrwydd parhaus i roi sylw i annhegwch strwythurol mewn mudiadau a systemau bwyd.

- Trefnu hyfforddiant gorfodol a pharhaus i staff a grwpiau trefnu gan sicrhau addysg ac atebolrwydd ar y materion hyn.

Datblygu arferion gwrth-hiliaeth mewn gwaith systemau bwyd: Rhoi blaenoriaeth i ymdrechion o ran amrywiaeth, tegwch, cynhwysiant a gwrth-hiliaeth, gan fynd ymhellach nag amrywiaeth docenistaidd a chyflawni cynhwysiant a thegwch ystyrlon.

- Cymhwyso lens amrywiaeth, tegwch, cynhwysiant a gwrth-hiliaeth i brosiectau ac ymgyrchoedd allanol
- Ffurfio partneriaethau a chydweithredu â sefydliadau cyfiawnder bwyd neu hiliol i gyd-greu mentrau sy'n hybu cyfiawnder cymdeithasol mewn systemau bwyd.

2. Meithrin arweinyddiaeth a chynrychiolaeth gynhwysol

Rhoi lle canolog i leisiau sydd wedi'u hymyleiddio a'u hileiddio: Grymuso cymunedau sydd wedi'u tangynrychioli (BPOC, LHDTCRhA+, menywod, grwpiau ar incymau isel) i arwain a helpu i ffurfio dyfodol systemau bwyd.

- Creu byrddau cynghori neu bwyllgorau sy'n cynnwys cynrychiolwyr o grwpiau cymunedau wedi'u hymyleiddio a'u hileiddio i helpu'n uniongyrchol i ffurfio polisi bwyd a strategaethau sefydliadol.
- Wrth gydweithredu a chyd-greu prosiectau, dylid sicrhau bod y broses gyd-greu yn un deg ac nad yw'n echdynnol. Gofynnwch gwestiynau fel hyn yn barhaus: a yw'r fenter neu'r weithred hon yn gydfuddiannol? Beth yw'r gwerth y mae grwpiau cymunedol yn ei gael o'r cydweithredu hwn?

Creu llwybrau at arweinyddiaeth: Hyrwyddo mentora, hyfforddiant a recriwtio cynhwysol i ddatblygu cyfleoedd arwain i grwpiau sydd wedi'u hallgáu'n hanesyddol.

Rhannu Pŵer: Dosbarthu'r awdurdod i wneud penderfyniadau'n deg ar draws pob lefel o'r system fwyd i sicrhau cyfranogiad amrywiol.

3. Symud at newid strwythurol a dinasyddiaeth fwyd

Symud y pwyslais o newid unigol i newid strwythurol: Rhoi sylw i achosion sylfaenol anghydraddoldeb o fewn systemau bwyd, gan symud y tu hwnt i naratifau cyfrifoldeb personol i newid strwythurol.

Hybu dinasyddiaeth fwyd: Annog pobl i weld eu hunain fel cyfranogwyr gweithredol yn y system fwyd, annog mwy o eiriolaeth ac ymgysylltu ar faterion bwyd systemig.

- trefnu fforymau cymunedol lle mae unigolion yn dysgu am gyfiawnder bwyd a sofraniaeth bwyd a'r rôl y maent yn ei chwarae mewn ffurfio eu systemau bwyd lleol

Mabwysiadu dull cyfannol: Ymgorffori dimensiynau cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol mewn polisiau a mudiadau bwyd i gael systemau mwy cynaliadwy a theg.

4. Hybu croestoriadedd a chynwysoldeb

Datblygu fframweithiau croestoriadol mewn gwaith eirioli: Cydnabod yr heriau amrywiol y mae gwahanol gymunedau'n eu hwynebu sy'n seiliedig ar hunaniaethau a phrofiadau sy'n gorgyffwrdd, fel hil, rhywedd, a dosbarth.

Rhoi blaenoriaeth i greu mudiadau cynhwysol: Ffurio cynghreiriau ar draws mudiadau (cyfiawnder hiliol, cydraddoldeb rhwng y rhywiau, gweithredu ar yr hinsawdd) i sicrhau bod ymgyrchoedd yn gynhwysol, teg, a myfyriol mewn perthynas â brwydrau amrywiol.

5. Sicrhau atebolrwydd a myfyrio parhaus

Hybu myfyrio ac atebolrwydd parhaus: Meithrin atebolrwydd mewnol ac allanol mewn mudiadau a sefydliadau, gan sicrhau bod ymdrechion JEDI yn ystyrlon a pharhaus.

- Cynnal gwerthusiadau rheolaidd o nodau JEDI gydag arbenigwyr allanol a chynnwys cymunedau wedi'u hymyleiddio wrth asesu effaith rhaglenni.

Sicrhau atebolrwydd: Y tu hwnt i ddatganiadau cyhoeddus, gweithredu camau gweladwy a datblygu strategaethau Amrywiaeth, Tegwch, Cynhwysiant a gwrth-hiliaeth hirdymor.

- Mewn ysbryd o dryloywder, cyhoeddi adroddiadau cynnydd ar DEI a gwrth-hiliaeth â'r sefydliad, gyda matricesau sy'n dangos gwelliannau a meysydd twf.

Cydsefyll: Cefnogi a chydsefyll â chymunedau wedi'u hymyleiddio yn eu brwydrau, gan symud y tu hwnt i gynghreiriau i greu undod dyfnach sy'n ymdrechu i ddatgymalu gormes yn y system fwyd.

- Ailgyfeirio cronfeydd i helpu prosiectau bwyd a chyfiawnder hiliol sy'n cael eu harwain gan gymunedau, gan gynnwys cymunedau wedi'u hymyleiddio, i gynllunio ymgyrchoedd a rhannu adnoddau ar draws mudiadau
- cynnal digwyddiadau ar y cyd, creu platfformau ar gyfer grwpiau wedi'u hymyleiddio i arwain trafodaethau ar newid systemau bwyd

Cydnabyddiaeth

Diolch i bawb a gyfrannodd at yr adnodd hwn:

Idman Abdurahaman - Eating Better

Charlotte Jones - Eating Better

Andrew Stark - Eating Better

Sarah Wakefield - Eating Better

Myrtle Gregory - Eating Better

Myrto Williams - Eating Better

Shaleen Meelu - Eating Better (ymddiriedolwr)

Sareta Puri - Sustain

Ben Messer - Food Matters a Sustainable Food Places

Camille El-Maawiy - The Landworkers' Alliance

Diana Carolina Garduño Jiménez - Nourish Scotland

Diolch o galon i Eliott Bulpett am y gwaith darlunio hyfryd. Mae Eliott yn ddarlunydd o dde Lloegr sy'n gwirioni ar liw a chreu gwaith celf llawn hwyl a llawenydd.

